

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa Z. L.
przeciwko B. B. P. i M. G.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lipca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt VI Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 2700,-
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez

skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. Powołanie we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Skarżący upatruje potrzebę wykładni art. 189 k.p.c. podając, że wywołuje on rozbieżności w orzecznictwie i budzi poważne wątpliwości.

Odnosząc się do przesłanki potrzeby wykładni wskazać należy, że przepis art. 189 k.p.c. musi budzić poważne wątpliwości, a zatem nie wątpliwości zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy, a wątpliwości kwalifikowane, wynikające z rozbieżnej jego wykładni przez judykaturę i orzecznictwo. Ta rozbieżność musi być ugruntowana, a zatem muszą się wykształcić odmienne stanowiska prawne. Nie stanowi natomiast o rozbieżności zajęcie odmiennych stanowisk przez sądy dwóch instancji w tej samej sprawie od poglądu przedstawionego przez skarżącego, a tylko taki argument zawarł skarżący w uzasadnieniu wniosku. Uwzględnił on pogląd, że w razie gdy toczy się pomiędzy stronami sprawa o świadczenie powództwo o ustalenie podlega oddaleniu ze względu na brak interesu prawnego i przytoczył orzeczenia na potwierdzenie tego poglądu. Wskazując na dyskusję co do tej tezy przytoczył własny pogląd, że interes prawny występuje zawsze wtedy, gdy istnieje obiektywna niepewność co do istnienia stosunku prawnego lub prawa. Istnieje on pomimo możliwości dochodzenia świadczenia z danego stosunku prawnego, jeżeli z tego stosunku wynikają jeszcze inne skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne i podparł się treścią uchwały Sądu Najwyższego, zasady prawnej, z dnia 17 kwietnia 1970 r., III CZP 34/69, OSNC 1970, nr 12, poz. 217. Brak natomiast w wywodach wskazania, że istnieje możliwość innych roszczeń w stosunku do skarżącego, które mogłyby

uzasadniać przyjęcie tego poglądu. Przeważający i dominujący pogląd w orzecznictwie przeważa na rzecz stanowiska, że jeżeli przeciwko powodowi zostało wytoczone powództwo o świadczenie, mające podstawę w stosunku prawnym, co do którego twierdzi on, że nie istnieje, powód traci interes prawny w żądaniu ustalenia, jeżeli w tamtym postępowaniu może podnieść zarzut jako niweczący roszczenie (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2018 r., V CSK 111/18, nie publ., z dnia 2 lipca 2015 r., V CSK 640/14, nie publ., nie publ.), z dnia 7 grudnia 2012 r., II CSK 143/12

Argumenty skarżącego jako odnoszące się do zasad stosowania art. 189 k.p.c. w wypadku interesu prawnego nie mogą uzasadniać wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Analiza wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzi wskazana przesłanka z uwagi na rozważania poczynione powyżej oraz na przyjęcie, że nastąpiły uchybienia przepisom prawa o charakterze elementarnym, mającym charakter oczywisty i widoczny *prima facie*.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 99, art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 i 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800 ze zm.)

jw